

UCHWAŁA NR XV/134/25
RADY MIEJSKIEJ W JAWORZE

z dnia 20 czerwca 2025 r.

w sprawie przyjęcia Raportu o stanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Jawora na lata 2016-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) Rada Miejska w Jaworze uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport o stanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Jawora (LPR) na lata 2016-2023, podsumowujący okres obowiązywania LPR, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jawora.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Jaworze

Andrzej Madej

Raport z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Jawora na lata 2016-2023

Dokument pod nazwą „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Jawora na lata 2016-2023” powstał w roku 2016, a w lutym 2017 roku poddany został pierwszej aktualizacji. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w marcu 2017 wydał pozytywną opinię co do zgodności LPR z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi programowymi IZ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji w perspektywie finansowej 2014-2020. W roku 2020 wykonano aktualizację polegającą na dodaniu do listy zadań działania pod nazwą projektową „Adaptacja do zmian klimatycznych poprzez budowę zielono-niebieskiej infrastruktury w Gminie Jawor” (lista „A”).

Lista „A” LPR

W momencie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) na umieszczonej w nim liście A uwzględniono następujące wnioski gminne: „Przebudowa basenu letniego”, „Rewitalizacja budynków mieszkalnych”, „Rewitalizacja podwórek w celu likwidacji wykluczenia społecznego”. W 2020 r. dodano tu projekt „Adaptacja do zmian klimatycznych poprzez budowę zielono-niebieskiej infrastruktury w Gminie Jawor”.

Na przedmiotowej liście znalazły się również 372 wnioski zgłoszone przez mieszkańców zainteresowanych rewitalizacją obiektów, którymi zarządzają jako wspólnoty mieszkaniowe i wnioski te dotyczą remontów budynków mieszkalnych.

W 2018 r. jednostka gminna – Zarząd Lokalami Komunalnymi dysponowała dokumentacją budowlaną dla położonych w centrum Jawora czterech obiektów, w których Gmina posiada 100% udziałów.

W 2019 r. jeden z ww. obiektów, kamienica w Ryнку (Rynek 33), został odnowiony w zakresie fasady i podcieni. Ponadto rewitalizacją zostały objęte dwie inne fasady budynków w Ryнку (Rynek 22 i 24). W roku 2020 zakończono prace przy rewitalizacji kamieniczek Rynek 21 i 23.

Na przełomie 2020/2021 wyłoniono wykonawcę i przeprowadzono rewitalizację budynku Rynek 7 oraz zebrano pełną dokumentację dla kamienicy Rynek 6.

W roku 2022 rewitalizacja objęła 7 budynków. Wykonane zostały wymiany w zakresie pokrycia dachowego na budynkach w następujących lokalizacjach: ul. Kolejowa 1 i 5, ul. Piłsudskiego 4, ul. 1 Maja 4A, ul. Mickiewicza 14. Z kolei rewitalizacje budynków w zakresie elewacji przeprowadzone zostały w narożnym budynku pod adresem Rynek 6 – Grunwaldzka 35 oraz na ulicy Zamkowej 4.

W roku 2023 rewitalizacja objęła kolejnych 21 budynków zarządzanych przez ZLK. Wykonane zostały wymiany w zakresie pokrycia dachowego na budynkach zlokalizowanych w różnych częściach miasta

1. ul. Bohaterów Getta 32

2. ul. Głucha 4
3. ul. Kolejowa 6a-b
4. ul. Legnicka 14
5. ul. Legnicka 20-21
6. ul. Limanowskiego 32
7. ul. Plac Wolności 15
8. ul. Reja 3c
9. Rynek 3-4
10. ul. Starojaworska 1
11. ul. Starojaworska 29
12. ul. Starojaworska 119
13. ul. Starojaworska 121
14. ul. Staromiejska 9
15. ul. Staszica 5
16. ul. Staszica 9
17. ul. Staszica 14
18. ul. Staszica 20
19. ul. Szpitalna 9
20. ul. Wyszyńskiego 13
21. ul. Zamkowa 13

W sumie w ośmioletnim okresie obowiązywania LPR przeprowadzono prace rewitalizacyjne na 40 budynkach.

W 2022 r. Zarząd Lokalami Komunalnymi opracował audyty energetyczne oraz dokumentację dla kolejnych 5 budynków mieszkalnych, w związku z planowanymi ogłoszeniami konkursowymi w zakresie rewitalizacji budynków mieszkalnych.

W roku 2018 rozpoczęto przebudowę basenu letniego, która zakończyła się 2 lata później.

Od 2021 do 2024 r. trwała realizacja projektu „Adaptacja do zmian klimatycznych poprzez budowę zielono-niebieskiej infrastruktury w Gminie Jawor”, która objęła 12 obszarów (podwórek) w centrum Jawora i polegała na ich rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenów zielonych.

Lista „B” LPR

W momencie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji na liście „B” uwzględniono 7 wniosków z obszaru rewitalizacji społecznej, jako propozycje działań do podjęcia przez Gminę Jawor we współpracy z partnerami społecznymi:

1. „Aktywizacja zawodowa Jaworzan pod kątem potrzeb rynku pracy w związku z planowanym rozwojem DSAG”,
2. „Rozwój usług asystenckich i bytowych oraz innych usług deinstytucjonalizacji opieki społecznej”,
3. „Włączenie społeczne poprzez przeciwdziałanie wyuczonej bezradności”,
4. „Włączenie zdrowotne poprzez promocję aktywnego stylu życia”,
5. „Przebudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczej”,
6. „Rewitalizacja Zamku Piastowskiego w celu nadania funkcji społecznych”,
7. „Rewitalizacja Parku i terenów zielonych”.

Ostatni punkt z powyższej listy został zrealizowany w latach 2016-2018 w formie projektu pod tytułem: „Rozwój zielonych terenów Jawora jako element systemu wymiany i regeneracji powietrza w gminie”. W roku 2019 Gmina złożyła do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oddział w Legnicy, wniosek projektowy pod nazwą „Eko-Jawor”. Przedsięwzięcie to zostało wybrane w roku 2020 do dofinansowania, dzięki czemu na obszarze Parku Miejskiego wykonano ekologiczne ścieżki edukacyjne.

Z kolei w ramach modernizacji sieci ciepłowniczej jeszcze w 2017 roku wymieniono starą sieć kanałową na nowoczesną preizolowaną przy ulicy Moniuszki, na terenie boiska szkolnego Szkoły Podstawowej nr 1.

W zakresie usług asystenckich i promocji aktywnego stylu życia zrealizowane zostały projekty w ramach programów: „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” oraz „Senior+” (corocznie w całym okresie, tj. 8 kolejnych projektów w latach 2016-2023).

Analiza wskaźników

Zaległości czynszowe

Zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych od roku 2017 do 2020 włącznie notowało stałą tendencję spadkową: w stosunku do roku poprzedzającego spadek wyniósł odpowiednio 20% w roku 2017, 16% w roku 2018, 10% w roku 2019, 5,87% w roku 2020 (kwotowo oznaczało to spadek z poziomu ok. 550 tys. zł do 470 tys. zł). Można to tłumaczyć zarówno ogólną poprawą sytuacji materialnej mieszkańców w tym okresie, jak i konsekwentnym egzekwowaniem spłat zaległości.

W latach 2021-2022 zadłużenie z tytułu zaległości czynszowych utrzymywało się na średnim poziomie 475 tys., a więc zbliżonym do danych z roku 2020 (470 tys. zł), co oznacza wyraźne wyhamowanie spadku charakteryzującego poprzednie lata. Taka sytuacja trwała 2 lata i terminowo pokryła się z okresem pandemii COVID i związanym z nią kryzysem ekonomicznym. W tym kontekście – pomimo pozornej, chwilowej stagnacji – istotne wydaje się odnotowanie minimalnego wzrostu pomiędzy rokiem 2021 i 2022 (o 18 tys. zł), ponieważ już w kolejnym roku, 2024, zadłużenie ponownie zaczęło rosnąć (wzrost rzędu 5%).

Zjawiska kryzysowe

Realizacja LPR rozpoczęła się w 2017 roku z dobrym otwarciem: nastąpił ogólny spadek zjawisk kryzysowych, średnio o 8%. Tak dobry rezultat wynikał z nałożenia się kilku czynników. Poza działaniami związanymi z realizacją założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji doszły takie elementy, jak np. rozwój gospodarczy miasta, ogólna tendencja spadkowa w zakresie bezrobocia czy aktywizacja poszczególnych grup społecznych – seniorów, bezrobotnych, samotnych matek – poprzez programy pomocowe z dofinansowaniem krajowym i unijnym.

W 2018 r. spadek nadal dotyczył 5 zjawisk kryzysowych, ale nastąpił również wzrost w zakresie 3 zjawisk oraz brak zmiany w 1 przypadku. Spadki, średnio

o kilkanaście procent, dotyczyły liczby rodzin niepełnych oraz różnego rodzaju zasiłków. Niepokojącym zjawiskiem w tym samym okresie był wzrost liczby osób bezrobotnych (+15%). Towarzyszył temu drastyczny wzrost liczby osób, u których stwierdzono długotrwałą chorobę (aż o 29%) lub problem alkoholowy (wzrost o 11%).

W roku 2019 wzrost nastąpił jedynie w zakresie 2 zjawisk kryzysowych: liczba rodzin niepełnych (duży skok wskaźnika z 41 na 118) oraz liczba gospodarstw domowych pobierających zasiłek na dożywianie (ze 129 na 149). Przypuszczalnie, zjawiska te są ze sobą powiązane. Pierwszy z wymienionych wzrostów jest drastyczny i niepokojący, ponieważ wskazuje na osłabienie więzi rodzinnych.

Pozostałe wskaźniki w tym roku wykazały spadki od 5 do 15%. Spadła wówczas znacząco liczba osób bezrobotnych (-30%), co, być może, należy wiązać z coraz skuteczniejszym funkcjonowaniem w bezpośrednim sąsiedztwie Jawora Dolnośląskiej Strefy Aktywności Gospodarczej S3 Jawor i uruchomieniem tam fabryki należącej do dużego koncernu europejskiego. Kolejnym wskaźnikiem, w przypadku którego nastąpił zaskakująco duży spadek wartości (o ponad 40% w stosunku do poprzedniego roku), była liczba osób, u których występowała długotrwała choroba.

W roku 2020 zjawiska kryzysowe wyraźnie się nasiliły, co najprawdopodobniej miało związek z pandemią COVID. Nastąpił wzrost w zakresie aż 7 zjawisk kryzysowych: liczby gospodarstw domowych z problemem alkoholowym, bezrobociem, długotrwałą chorobą, zasiłkiem (celowym, na dożywianie, okresowym i stałym). Największy wzrost dotyczył osób długotrwale chorujących, bo ze 124 na 166.

Zaskakujące wahania w okresie 2018-2021 wykazywał wskaźnik dotyczący liczby rodzin niepełnych: najpierw skok z 41 na 118, w kolejnym roku spadek do 26, a w następnym wzrost do 50. Wyjaśnienie przyczyn tej niestabilności wskaźnika wymagałoby jednak głębszej analizy, tym bardziej, że od 2021 roku w kolejnych latach można zaobserwować stabilizację na poziomie 40-50.

Rok 2021 przyniósł pozytywne zmiany, ponieważ nastąpił wówczas dość znaczący spadek w zakresie 3 zjawisk kryzysowych: liczby gospodarstw domowych z problemem alkoholowym, zjawiskiem bezrobocia oraz z długotrwałą chorobą. Największy ze wzrostów dotyczył osób pobierających zasiłek okresowy, bo z liczby 91 osób na 144 osoby – w tym przypadku również nie można wykluczyć skutków pandemii. Pozostałe zjawiska kryzysowe kształtowały się na podobnym poziomie co wcześniej lub notowały bardzo nieznaczne wzrosty.

W 2022 r. nastąpił znaczący spadek w zakresie 3 zjawisk kryzysowych: liczby gospodarstw domowych z problemem niebieskiej karty, rodzin niepełnych i pobierających zasiłek okresowy. Nie zmieniła się liczba gospodarstw domowych z zasiłkiem stałym. Wzrost zaobserwowano w zakresie 4 wskaźników: zasiłków na dożywianie, problemu bezrobocia, długotrwałej choroby oraz problemu alkoholowego. Największy, mocno niepokojący skok wartości wskaźnika dotyczył osób długotrwale chorujących: z liczby 64 osób na 201 osób. Niewykluczone, że można to zjawisko łączyć z trwającym wówczas już ponad 2,5 roku stanem epidemii/zagrożenia epidemicznego, skutkującym utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej.

Rok 2023 – ostatni rok realizacji LPR – zaskoczył pozytywnie, przynosząc spadek w zakresie wszystkich ośmiu badanych zjawisk kryzysowych. To rezultat, który z jednej strony można poczytać za sukces, z drugiej jednak strony w niektórych przypadkach nasuwa wątpliwości interpretacyjne: np. zmniejszenie się liczby gospodarstw domowych, w których występuje problem choroby (z 201 w 2022 r. do 144 w 2023 r.) mogło wynikać z poprawy kondycji zdrowotnej mieszkańców, ale możliwe jest także wyjaśnienie tego zjawiska zwiększoną akurat w tym okresie umieralnością jako konsekwencją chorób przewlekłych.

Za niewątpliwie korzystny trend należy uznać spadek liczby gospodarstw domowych z problemem niebieskiej karty (z 23 na 6), gospodarstw, w których pobierany jest zasiłek okresowy (ze 130 w 2022 r. na 97 w 2023 r.) oraz rodzin pobierających zasiłek na dożywianie (z 205 w 2022 r. na 165 w 2023 r.).